

Zadání pro semináře z obecné části mezinárodního práva veřejného I
Ak. rok 2007/2008
Mezinárodní právo a vyhlášení nezávislosti Kosova

17. února tohoto roku Kosovo vyhlásilo nezávislost. V zápětí celá řada států, včetně USA, Velké Británie, Německa, Francie atd., uznaly nezávislost tohoto území.

Kosovo bylo autonomní provincií Srbska do roku 1989, kdy Bělehrad (tehdy hlavní město Socialistické federativní republiky Jugoslávie) zrušil jeho autonomní status. V devadesátých letech minulého století se kosovští Albánci (kteří tvoří 90% obyvatelstva Kosova) snažili prosazovat svá autonomní práva, nicméně kvůli známým událostem na Balkáně, nebyla tato otázka na pořadu dne. Po rozpadu Jugoslávie snahy kosovských Albánců zesílily. V roce 1998 provedla srbská vláda policejní a vojenské akce v Kosovu, které měly za cíl zabránit autonomním resp. separatistickým požadavkům Albánců. Výsledkem bylo mnoho obětí na straně albánských civilistů a silné vyostření situace. Diplomatičké snahy o urovnání vzniklého konfliktu neměly úspěch, a proto NATO zahájila vojenskou akci proti Srbsku, přičemž tato akce byla odůvodňována tzv. koncepcí humanitární intervence. Po ukončení vojenského zásahu v roce 1999 Rada bezpečnosti OSN přijala rezoluci č. 1244, podle které se mimo jiné rozhodlo, že území Kosova bude spravováno administrací OSN UNMIK. Diplomatičké snahy o urovnání konfliktů byly ukončeny tzv. Ahtisaariho plánem z roku 2007, který předpokládal nezávislost Kosova pod mezinárodní kontrolou. Srbská strana plán odmítla a další diplomatičká jednání zkrachovala. Následně, jak již bylo uvedeno výše, kosovská vláda vyhlásila nezávislost.

21. března 2008 ministr zahraničí Karel Schwarzenberg prohlásil, že vládě předloží návrh na uznání Kosova 2. dubna 2008. Česká diplomacie již naznačila, že se chystá nezávislost bývalé jihosrbské provincie dříve či později akceptovat.

Otázky:

- 1) Uveďte znaky státu podle mezinárodního práva a posuďte tyto znaky ve vztahu ke Kosovu.
- 2) Vysvětlete pojem práva národů na sebeurčení a právo států na uzemní celistvost a svrchovanost, zhodnoťte situaci v Kosovu z hlediska poměru těchto práv.
- 3) Popište právní charakter „uznání nezávislosti“ a „uznání státu“ podle mezinárodního práva a uveďte, zda v případě Kosova takové uznání bylo protiprávním (zejména s ohledem na níže uvedené dokumenty).
- 4) Uveďte kroky, které může na základě mezinárodního práva Srbsko uplatnit proti Kosovu a státům uznávajícím nezávislost Kosova.
- 5) Doporučte Ministerstvu zahraničních věcí ČR postup v otázce Kosova.
- 6) Posuďte, zda kosovský případ může být považován za precedens, eventuálně zda „kosovský precedens“ může být využit v případě řešení tzv. „zamrzlých konfliktů“.

Dokumenty:

- 1) Úmluva o právech a povinnostech států-Montevidejská úmluva (1933), In: POTOČNÝ, M., ONDŘEJ, J.: *Obecné mezinárodní právo v dokumentech*. 2.vydání, Praha, C.H. Beck, 2004, str. 17.
- 2) Deklarace zásad mezinárodního práva týkajících se přátelských vztahů a spolupráce mezi státy. (1970), In: POTOČNÝ, M., ONDŘEJ, J.: *Obecné mezinárodní právo v dokumentech*. 2.vydání, Praha, C.H. Beck, 2004, str. 3.
- 3) Rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1244 (1999)
(<http://www.un.org/Docs/scres/1999/sc99.htm>)
- 4) Helsinský Závěrečný akt (1975)
(http://www.osce.org/documents/mcs/1975/08/4044_en.pdf)

Povinná literatura:

- 1) MALENOVSKÝ, J., *Mezinárodní právo veřejné, jeho obecná část a poměr k vnitrostátnímu právu, zvláště k právu českému*, Brno, 2008.
- 2) POTOČNÝ, M., ONDŘEJ, J.: *Mezinárodní právo veřejné, Zvláštní část*, Praha, C.H. Beck, 2003, str. 14-38.
- 3) Christopher J. Borgen: *Kosovo's Declaration of Independence: Self-Determination, Secession and Recognition*. ASIL Insights. 2008.
(<http://www.asil.org/insights/2008/02/insights080229.html>)

Doporučená literatura:

- 1) ČEPELKA, Č., ŠTURMA, P., *Mezinárodní právo veřejné*, Praha, 2003
- 2) SEIDL-HOHENVELDERN, I., *Mezinárodní právo veřejné*, Praha 1999.
- 3) *Kosovo vyhlásilo nezávislost*. Zpráva ze dne 17.2.2008 z webové stránky www.novinky.cz (<http://www.novinky.cz/clanek/133391-kosovo-vyhlasilonezavislost.html>)
- 4) *JUDr. Vladimír Balaš o vyhlášení nezávislosti Kosova z hlediska mezinárodního práva*. Interview ČT24 ze dne 22.2.2008, 18:30.
(<http://www.ceskatelevize.cz/vysilani/22.02.2008/208411058040222-18:31-24-interview-ct24-kosovo-z-hlediska-mezinarodniho-prava.html>) **se sluchátky !**